

Oxf.0--011.1

Izvleček:

KRAIGHER, H.:

SLOVENSKA GOZDARSKA TERMINOLOGIJA

(Splošni uvod, zgodovinski pregled in stanje v slovenski gozdarski terminologiji)

V članku so prikazani pomen, način dela ter rezultati dela terminoloških komisij. Slovenska gozdarska terminologija se razvija od začetka 19. stoletja, prvi razlagalni gozdarski slovar pa je izšel leta 1970. Sedanje delo temelji na sestavljanju zbirke terminov, katere osnovo tvori gradivo iz Gozdarskega slovarja M. Brinarja. Dopolnjuje se z gradivom, izpisanim iz gozdarskih publikacij, ki so izšle po letu 1970 in s prispevki strokovnjakov. Prenos zbirke na računalnik bi omogočil vključitev v širšo mrežo — banko terminov.

Abstract

KRAIGHER, H.:

SLOVENE FOREST TERMINOLOGY

(Introduction into terminology, historical review and present work in Slovene forest terminology)

This contribution deals with terminological terms, basic principles, role of terminological work and the results of work in terminological committees. The Slovene forest terminology has been developing since the beginning of the 19th cent. The first Forest Vocabulary was printed in 1970. The present work of the terminological committee is based on a terminological card-file. The terms are selected from the Forest Vocabulary, published by M. Brinar. They are also being collected from printed material, published after 1970. On the other hand, terms are also obtained through contributions from scientists in the field. The use of a computer system would enable continuous exchange of terminological information in our terminological data-bank with other data-banks.

Hojka KRAIGHER, dipl.inž.gozd., dipl.biol.
raziskovalna asistentka

INŠTITUT ZA GOZDNO IN LESNO
GOSPODARSTVO LJUBLJANA

61000 Ljubljana, Večna pot 2, YU

KAZALO

stran:

1. SPLOŠNO O TERMINOLOGIJI	8
1.1. Pomen terminologije	8
1.2. Nekateri izrazi, ki se uporabljajo v terminologiji	8
1.3. Metodološka in delovna načela v terminologiji	10
2. RAZVOJ TERMINOLOŠKE DEJAVNOSTI	12
2.1. Razvoj terminološke dejavnosti na mednarodnem področju	12
2.2. Razvoj slovenske tehniške terminologije	13
2.3. Slovenska tehniška terminologija danes	14
3. GOZDARSKA TERMINOLOGIJA	16
3.1. Razvoj gozdarske terminološke dejavnosti v Jugoslaviji	16
3.2. Razvoj gozdarske terminološke dejavnosti na ozemlju Slovenije	17
3.3. Sedanje stanje v slovenski gozdarski terminologiji	19
4. ZAKLJUČEK	22
5. POVZETEK	24
6. SUMMARY	26
7. ZAHVALA	28
8. SEZNAM PRILOG - PRILOGE	29
9. LITERATURA	

1. SPLOŠNO O TERMINOLOGIJI

1.1. Pomen terminologije

Pravilna raba strokovnih izrazov je nujna za razumevanje, shranjevanje in pretok informacij v stroki in med strokami. Felber (1984) navaja, da predstavlja terminologija osnovo za:

- urejanje znanja na osnovi odnosov med pojmi (klasifikacija pojmov za vsako znanost);
- prenos znanja, metod, terminologije (šolanje, vaja, branje znanstvenih in tehniških tekstov);
- formulacijo in razširjanje znanstvenih in tehniških informacij (pisanje in objavljane znanstvenih tekstov);
- prevajanje;
- abstrahiranje področne informacije;
- shranjevanje in ponovno uporabljanje znanstvenih in tehniških informacij.

Razvoj stroke spremlja razvoj pojmov, ki morajo ustrezati obstoječemu sistemu, oziroma se morajo razvijati po določenih načelih in sistemu. Iskanje in tvorba terminov ter natančno definiranje pojmov sta tako hkrati znanstveno in terminološko delo, ki je nujno dinamično in sistematsko zasnovano po zahtevah stroke in zakonitostih jezikoslovja.

1.2. Nekateri izrazi, ki se uporabljajo v terminologiji

Beseda "terminologija" pomeni imenoslovje, izrazoslovje, izrazje, celotnost strokovnih izrazov na kakem področju (20). Izraz izvira iz latinskega terminus technicus, ki pomeni strokovni izraz ali ime, tj. besedo, ki označuje kak natančno opredeljen pojem, ter iz grške besede logos, ki pomeni govor, razum, nauk.

Felber (1984) opredeljuje terminologijo kot:

1. interdisciplinarno znanost, ki se ukvarja s strokovnimi pojmi in njihovo predstavitvijo;

2. zbirko terminov, ki predstavljajo sistem pojmov s posameznega področja;
3. publikacijo, v kateri je sistem pojmov s posameznega področja predstavljen s termini.

Besedo "termin" razlaga Felber kot lingvistični simbol, določen za enega ali več pojmov, ki so na posameznem področju natančno določeni. Termin je odvisen od sistema pojmov, kateremu posamezen pojem pripada. Lahko je beseda ali skupina besed, črka, grafični simbol, okrajšava, kratica ... V terminologiji je enota termin, ki predstavlja pojem. Na neaplikativnem jezikoslovnem področju pa je enota beseda, ki je neločljiva celota besednega pomena in oblike in ima lahko veliko število pomenov, ki so odvisni od konteksta. Vsebina in oblika sta tu tvorjeni podzavestno.

V nalogi bomo uporabljali še nekaj izrazov, katerih pomene skušamo predstaviti:

1. "alfabetarij" - po abecedi urejen seznam (32);
2. "besednjak" - knjiga, v kateri so besede razvrščene po abecedi in pojasnjene; slovar (32);
3. "definicija" - opis pojma z ostalimi znanimi pojmi, večinoma v obliki besed ali terminov; določa vlogo tega pojma v sistemu sorodnih pojmov (6);
4. "deskriptor" - standardizirano geslo iz terminologije posamezne stroke (34);
5. "enciklopedija" - knjižno delo, ki daje zaokrožen pregled vse človeške vednosti (32);
6. "geslo" - beseda v slovarju, enciklopediji, navadno s pojasnili vred (32);
7. "glosar" - slovar ali spisek tujih, manj rabljenih ali težje umljivih besed s potrebno razlago; slovar sploh (20);
8. "konkordanca" - (mn)po abecedi urejene pojavne besedne oblike s pripadajočimi sobesedili (35);
9. "koren" - vsej besedni družini skupen del besede, nosilec osnovnega pomena (27);
10. "leksem" - uvodnica, značnica, geslo; slovarska enota, nosi-

- lec leksikalnega (ali pojmovnega) pomena, pa naj bo to besedni koren, beseda ali celotna besedna zveza (27);
11. "leksikon" - knjižno delo, ki daje (krajši) pregled vse človeške vednosti (32);
  12. "morfem" - najmanjša smiselno nedeljiva jezikovna enota, ki še nosi pomen (beseda, del besede) (20);
  13. "nomenklatura" - sistematično urejen skupek imen, nazivov za predmete kake znanosti, stroke, delovnega področja // knjiga, delo s takim skupkom (32);
  14. "pojem" - miselna tvorba, določena z bistvenimi lastnostmi, značilnostmi konkretnega ali abstraktnega predmeta, predmetov // kar se da določiti, spoznati z umom (32);
  15. "pomen" - kar beseda vsebuje glede na označevalni pojem, predmet; *leksikalni pomen besede* ki označuje njeno vsebino (32);
  16. "razlaga" - opis pojma neglede na njegovo vlogo v sistemu pojmov (6);
  17. "slovar" - knjiga, v kateri so besede razvrščene po abecedi in pojasnjene; besednjak (32);
  18. "tezaver" - deskriptorski slovar, pojmovni spis, v katerem so po abecedi razvrščeni deskriptorji; priročnik za iskanje informacij (34).

1.3. Metodološka in delovna načela v terminologiji

V vsakdanjem jeziku določa pomen besed dejanska raba jezika. Osnovni namen terminološkega dela pa je težnja k standardizaciji terminov. Pojme in sisteme pojmov skušajo terminologi poenotiti, tako da:

- definirajo pojme,
- zmanjšajo homonimijo (čimmanjkrat naj bi imel en termin več pomenov),
- skušajo odpraviti sinonimijo (čimmanj terminov za isti pojem),
- po potrebi tvorijo nove termine po terminoloških načelih.

Terminološko delo poteka po naslednjem zaporedju (6):

1. zbiranje in zapis terminov s posameznega področja (uporaba žive ljudske govornice, izpisovanje iz strokovnih in znanstvenih publikacij, standardov, učbenikov, skript, tujih slovarjev, prispevki strokovnjakov ...);
2. iskanje in enotenje sistema pojmov za posamezno področje;
3. iskanje in standardizacija pomena za posamezne termine oz. termina za posamezen pomen;
4. opisovanje pojmov z razlagami ali definicijami oz. standardizacija definicij;
5. zapisovanje terminografskih podatkov (tj. terminov, definicij, razlag, konteksta, posameznih zvez, sinonimov, prevodov) in pridruženih podatkov (tj. virov, posebnih podatkov, načina zapisovanja ..);
6. dodatno pri večjezični terminologiji tudi primerjava pojmovanja v različnih jezikih, odstopanja natančnosti prevoda in iskanje ekvivalentnih terminov.

Razvoj na vseh področjih človeške aktivnosti spremlja razvoj novih pojmov, novih terminov in njihovih pomenov. Posledica je pogosta (delna) sinonimija in homonimija. Novi termini naj bi se tvorili po pravilih slovnice, ki je v veljavi v knjižnem jeziku, vendar so odločujoče potrebe stroke. Eno osnovnih načel v terminologiji je kontinuiteta v rabi: če je termin ali sistem terminov sprejet in v rabi, se zgolj zaradi jezikovnih pomanjkljivosti ne bo spreminjal.

Mednarodni strokovnjaki (6) priporočajo, da sestavlja terminološko komisijo več specialistov za posamezna področja, ki so odgovorni za sistem pojmov, definicij in terminov za določeno terminologijo v pripravi. Sodeloval naj bi tudi vsaj en specialist za uporabo načel terminologije, profesor terminologije, ki naj bi vodil organizacijo dela in metod za tvorbo pojmovnega sistema, izbiro terminov ali tvorbo novih. Ta bi bil hkrati koordinator z ostalimi projekti. Po izobrazbi naj bi bil področni specialist ali lingvist s posebno izobrazbo v terminologiji.

Terminološka komisija zbira podatke o pojmih, njihovih virih in kontekstu: vsi so zapisani, obdelani in shranjeni za kasnejšo uporabo. Na klasičen način se zbirajo terminografski podatki na listkih v kartoteki. Objavljajo se v knjižni obliki - slovarjih. Pri tem nujno prihaja do zamud v spremljanju

razvoja stroke in jezika, revizije so zamudne, objavljeni slovarji so že ob objavi delno zastareli. Zato mednarodni forumi razvijajo dodatno, poleg klasičnega načina dela, še terminologijo s pomočjo računalnika in terminološko zbirko podatkov na računalniku.

Rezultat terminološkega dela so razlagalni in prevodni slovarji ter vmesni stopnji: glosar in področna nomenklatura. Prevodni slovarji vsebujejo izraze posamezne stroke ter ustrezne prevode v razne jezike, posamezni izrazi pa niso razloženi. V razlagalnih slovarjih, ki so enojezični, je vsak izraz na kratko, jasno in natančno razložen. V slovarju so nujno razloženi tudi vsi izrazi, ki se uporabljajo v razlagah. V tuji praksi so v takih slovarjih pogosto termini razvrščeni po širokih skupinah, ki predstavljajo sistem pojmov.

Tuji strokovnjaki štejejo v okvir terminološkega dela tudi dokumentacijske tezavre, abecedne spiske deskriptorjev brez razlag. Ti pojmovni besednjaki nastajajo v INDOK službah in služijo kot vir informacij o objavah na določenem področju znanosti.

2. RAZVOJ TERMINOLOŠKE DEJAVNOSTI

2.1. Razvoj terminološke dejavnosti na mednarodnem področju

Z razvojem tehnike in znanosti sta se širila območje in prenos tehniškega in tehnološkega znanja. Prvi poskusi, da bi bili dosežki znanosti mednarodno razumljivi, so temeljili na uporabi latinščine in grščine. V 18. stol. sta razvila osnovne sisteme, ki se nekoliko spremenjeni uporabljajo še danes, K.Linné (1735) za biologijo (binarna nomenklatura za rastlinske in živalske vrste) in Morveau (1782) za kemijo (6). V 19. stol. so delovali na terminološkem področju posamezni leksikografi, ki so začeli pripravljati področne slovarje na podlagi izkušenj pri splošnih prevodnih slovarjih. V 20. stol., ko se je močno povečalo mednarodno sodelovanje v znanosti, tehniki in ekonomiji, so se začele s terminologijo ukvarjati večje skupine strokovnjakov. Po letu 1945 so se v novoustanovljenem Unescu zavedli nujnosti svetovno povezane terminološke aktivnosti. Sprva so se zavzemali za sestav-

ljanje prevodnih slovarjev za vsa področja znanosti in tehnike ter standardizacijo terminologije (v letih 1949 - 1958). Pozneje je pobudo za delo prevzela mednarodna zveza prevajalcev, po letu 1971 pa Infoterm, Mednarodni informacijski center za terminologijo, ki deluje v okviru Unisista (Unescov meddržavni program za vzpodbudo in vodstvo prostovoljnega sodelovanja pri izmenjavi znanstvenih in tehničnih informacij).

Naloge Infoterma (6):

- koordinira terminološko dejavnost v svetu;
- zbira terminološke dokumente, zlasti standarde in področne slovarje;
- analizira terminološke informacije;
- sestavlja bibliografije;
- zbira načela, metode in navodila za terminološko delo;
- svetuje;
- pripravlja študije o specialnih problemih v terminologiji;
- snuje in izvaja poskusne projekte: razvija pripomočke za poenotenje terminološkega dela, enotne obrazce za zapis, modele in programsko opremo za terminološko banko podatkov in računalniško terminografijo;
- organizira mednarodna srečanja, simpozije in konference.

2.2. Razvoj slovenske tehniške terminologije

Značilnost naše zgodovine je boj za narodno identiteto in s tem tudi skrb za slovenščino. Ta je spodbudila tudi prizadevanja prvih strokovnjakov na posameznih področjih naravoslovja in tehnike, da so konec 18. stoletja skušali zamenjati splošno razširjene nemške izraze s slovenskimi oz. predpisati slovenska imena rastlin in živali (23). Iz prejšnjega stoletja so znani slovar pravne terminologije, slovar poklicev, kemijskih izrazov, Cigaletov slovar "Znanstvena terminologija s posebnim ozirom za srednja učilišča" iz leta 1880.

Prvo terminološko komisijo so osnovali ob ustanovitvi prvega društva slovenskih inženirjev leta 1911 v Ljubljani (2). Po prvi svetovni vojni je pisatelj in železniški kontrolor Ivan Zorec zbral in sestavil prvo slovensko izrazje za uravnavanje železniškega prometa.

Do začetka 2. svetovne vojne so izdali v Sloveniji 5 terminoloških specialnih slovarjev iz posameznih tehniških strok ter gradivo za druge področne slovarje. Po 2. svetovni vojni se je na pobudo Inštituta za slovenski jezik (pozneje v okviru Znanstvenoraziskovalnega centra /ZRC/) pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti /SAZU/ oblikovala Tehniška sekcija Terminološke komisije /TK/, pri Zvezi inženirjev in tehnikov /ZIT/ Slovenije pa je ostala terminološka komisija, ki vzpodbuja in povezuje terminološko delo pri strokovnih zvezah, tehniških inštitutih, fakultetah in v proizvodnem delu. V zadnjih 25 letih je izšlo v Sloveniji okoli 40 posebnih strokovnih slovarjev, dve izdaji Splošnega tehniškega slovarja (1962, 1964, 1978, 1981) ter Jezikovni priručnik za tehnike (1969).

Tehniška sekcija TK pri Inštitutu za slovenski jezik ZRC SAZU in ZIT sta doslej organizirali 4 simpozije tehniške besede v letih 1960, 1962, 1973 in 1985.

2.3. Slovenska tehniška terminologija danes

Na 4. simpoziju tehniške besede (4. STB) aprila 1985 se je pokazalo, da poteka delo, kljub dolgi tradiciji udejstvovanja na področju slovenske tehniške terminologije, zelo neuskklajeno po posameznih strokah. Največkrat je odvisno od zanimanja za jezik posameznikov. Problemi zaradi neustrezne in nepravilne rabe strokovnih izrazov so se v zadnjih letih pokazali že pri posameznih delovnih organizacijah; torej se območje terminološkega delovanja širi, s tem pa prihaja do vedno novih vprašanj. Splošni referati na simpoziju so opozorili na dve bistveni elementov:

- strokovno izrazje naj bi bilo kolikor mogoče usklajeno s slovenskim knjižnim jezikom (Slovarjem slovenskega knjižnega jezika /SSKJ/);
- nujno je uskladiti terminologijo med strokami: za isti pojem naj bi se povsod uporabljali isti termin, ki naj bi imel čimmanj sinonimov in različnih pomenov.

Izrazje se razvija vzporedno z razvojem vseh strok, zato je nujno sprotno usklajevanje besed in njihove rabe. Na simpoziju so poudarili, da bi slednje lahko dosegli:

- z usklajevanjem načina slovenjenja določenega termina in njegove besedne družine;
- z usklajevanjem in enotnim lektoriranjem učbenikov, standardov, strokovne in znanstvene literature znotraj stroke in med strokami;
- v posameznih strokah pa s sprotnim izpisovanjem iz vse objavljene literature, pregledovanjem izpisanega (jezikovnim in strokovnim) in s komuniciranjem s centrom - TK na SAZU;
- v veliko pomoč bi bilo tudi sodelovanje z mednarodnim centrom za banko terminov.

Stanje in način dela sta v posameznih strokah zelo različna. Delo temelji predvsem na volonterski dejavnosti. Termine ustvarjajo s prevajanjem (neaktivno), z izpisovanjem iz strokovnih publikacij in s prispevki strokovnjakov, vendar so v večini ali kar v vseh strokah strokovnjaki v zamudi s tem delom. Zato je povsod prva naloga izpisovanje v preteklosti objavljenih del, hkrati pa sprotno izpisovanje iz strokovne literature.

Delo in izdelke posameznih terminoloških komisij je danes mogoče poenotiti in poenostaviti z uporabo računalnika v posameznih fazah dela. Izpisovanje s pomočjo računalnika poenoti kriterije za izpisovanje terminov in po nekaterih izkušnjah poceni delo (29). Vsako razvrščanje, iskanje, popravljanje in dopolnjevanje podatkov, terminov, razlag je z uporabo računalnika poenostavljeno. S pomočjo računalnika so možni redni delovni izpisi in vpogled v celotno gradivo. Računalniško je možno predpisati tehnično obliko izpisov, besedilo slovarja je lahko pripravljeno v dokončni obliki že v računalniku.

Z enotnim načinom dela, enotno obliko terminološke kartice, kompatibilno strojno in programsko opremo bi bilo danes mogoče ustvariti obširno banko terminov, ki bi služila kot osnova terminološkemu delu v posameznih strokah.

3. GOZDARSKA TERMINOLOGIJA

3.1. Razvoj gozdarske terminološke dejavnosti v Jugoslaviji

Večja gozdarska aktivnost se je začela na ozemlju Jugoslavije v drugi polovici 19. stoletja. Prve gozdarske šole so ustanovili v Križevcih (1860) in v Požarevcu (1872) (18). Prvi učitelji so bili hkrati tudi tajniki gozdarskih združenj (npr. Hrvaškega gozdarskega društva) in prvi uredniki strokovnih glasil. Ti so že od leta 1870 pisali, da pogrešajo ustaljeno hrvaško oz. srbsko gozdarsko terminologijo. Zato ni čudno, da so se tedaj posamezniki začeli ukvarjati z zbiranjem gozdarskega strokovnega izrazja.

V. Rački je po 12 letih zbiranja objavil zbrano gradivo v Šumarskem listu (1884), glasilu hrvaškega gozdarskega društva, kateremu je vse gradivo odstopil leta 1912. Gradivo je zanimivo tudi za slovenske gozdarje, saj je Rački posamezne hrvaške izraze opremil s prevodi v slovenščino in druge slovanske jezike.

Do prve svetovne vojne so v Šumarskem listu vsi uredniki občasno izražali nujno po ustaljeni gozdarski terminologiji in objavljali terminološke prispevke. Zadnji urednik pred 1. svetovno vojno A. Ugrenović je leta 1912 objavil v Šumarskem listu kor prilogo gradivo, ki ga je zbral v 36 letnikih lista in izpopolnil z gradivom Srbskega gozdarskega društva.

Po 1. svetovni vojni so ob ustanovitvi Jugoslovanskega gozdarskega društva osnovali tudi Odsek za enotno gozdarsko terminologijo, ki ga je vodil A. Ugrenović. Predvideli so obširno akcijo za zbiranje gradiva med ljudmi, kar naj bi dopolnili z izpisovanjem iz literature in po potrebi z neologizmi. Gradivo bi potem v odseku pregledali, prečistili in utrjevali pravilno rabo. V navodilih za zbiranje gradiva je Ugrenović predvidel zapisovanje gesel v zvezah, s sinonimi, razlagami in opisi ali skicami, dodali naj bi jim tudi slovnično obliko, naglas in vir ali lokacijo, kjer se ta izraz uporablja ter zbiralca. Že tedaj pa so spoznali problem neaktivnosti sodelavcev, zato delo ni steklo. V naslednjih letih so se pokazale tudi razlike med jezikom Srbov in Hrvatov, kar je onemogočalo enotno srbskohrvatsko terminologijo v gozdarstvu.

3.2. Razvoj gozdarske terminološke dejavnosti na ozemlju Slovenije

Pretirano izkoriščanje gozdov, katerega posledice so se pokazale v porušenju ekosistemov (Kras) je že zgodaj spodbudilo zlasti obalna mesta Slovenskega primorja, rudniške uprave itd. k predpisovanju smotrnega gospodarjenja z gozdom. Razvoj naravoslovnih, gospodarskih in tehniških znanosti je od 17. stol. dalje spodbujal tudi razvoj nove gospodarske panoge in poznejše znanosti - gozdarstva. Za prvi poskus sistematskega prikaza gozdov v tedanji Kranjski štejejo zgodovinarji Valvazorjevo Slavo vojvodine Kranjske (1689) (13). Delo sta kasneje nadaljevala Academia operosorum, ki je delovala v Ljubljani od leta 1693 ter kasneje družba poljedelcev in koristnih umetnosti - pozneje Kmetijska družba za Kranjsko, ustanovljena v Ljubljani leta 1767.

V začetku 19. stol., ko so v Mariabrunnu ustanovili višje javno gozdarsko učilišče, so na ozemlju Slovenije začeli delovati prvi šolani gozdarji. Med njimi zasledimo tudi pisca prvega gozdarskega članka v slovenščini: leta 1821 je Ivan Cerar (1789 - 1849) sestavil obširen spis o nujnosti pogozdovanja Krasa: "Od potrebe zarezje drevja v premskem kotoru postojnske kresije" (13). Leta 1824 je slovničar Franc Metelko poslovenil gozdni red iz leta 1771 in s tem ustvaril podlago za slovensko gozdarsko terminologijo. V prevodu je uvedel npr. poklicne nazive kot veliki gojzdnik, podložni gojzdnik, gojzdner ali borštinar, logar, gozdni hlapec (13).

V naslednjih desetletjih so izhajali strokovni gozdarski članki v slovenščini predvsem v Kmetijskih in rokodelskih novicah oz. Novicah kmetijskih, rokodelskih in narodnih reči ter v Naznanilih kmetijske družbe na Kranjskem (14). Prvo slovensko strokovno publikacijo je izdal kranjski deželni odbor v Ljubljani leta 1869 - Mavrčij Scheyer: "Navod, kako naj ravnajo posamezni kmetje in cele soseske s gozdom" (nemško spisan tekst je poslovenil Ivan Tomšič) (16). V tem času so pri Kranjski kmetijski družbi ustanovili gozdarski odsek, na Snežniku pa je začela delovati leta 1869 prva dveletna slovenska gozdarska šola (delovala do leta 1875). Kasneje so gozdarstvo poučevali na vseh nižjih in srednjih kmetijskih šolah, visoko izobrazbo pa je bilo mogoče pridobiti na avstrijskih, čeških in ogrskih gozdarskih akademijah (1). Konec 19. in v začetku 20. stoletja so slovenski

avtorji objavljali predvsem v Kmetovalcu, kjer je gozdarski del urejal A. Guzelj. V tem času je začel s terminološkim delom tudi eden najvidnejših slovenskih gozdarjev na tem področju A.Šivic.

Po prvi svetovni vojni so tudi slovenski avtorji objavljali strokovne članke v šumarskem listu, katerega je tedaj izdajalo Jugoslovansko gozdarsko društvo. Leta 1931 so ustanovili v Mariboru gozdarsko šolo in pokazala se je nujnost strokovnega gozdarskega glasila v slovenščini, hkrati pa tudi pomanjkljivost slovenskega strokovnega gozdarskega izrazja. Zato ne prese- neča, da je urednik S.Sotošek že od prve številke Gozdarskega vestnika leta 1938 objavljati Gradivo za slovenski gozdarski slovar. Že v prvem letniku glasila so objavili več kot 250 izrazov s sinonimi, s področjem, kjer se je izraz uporabljal, kratico zbiralca ter večinoma zelo obširno razlago, tako da je gradivo deloma izpolnjevalo vrzeli ob pomanjkanju slovenskih gozdarskih učbenikov. Gradivo je, s premorom med vojno, izhajalo do leta 1947.

Takoj po ustanovitvi je v Gozdarskem inštitutu leta 1948 začela delovati terminološka komisija. Ta je leta 1951 prevzela od A.Šivica približno 9000 izrazov z gozdarskega (4000) in lesarskega področja ter jih izpolnila z gradivom, objavljenim v Gozdarskem vestniku (4). Naloga komisije je bila pregledati že zbrano gradivo, ga dopolniti, opremiti z razlagami in zbirati novo. Komisija je delovala v dveh sekcijah: gozdarsko je vodil J.Miklavžič, lesarsko pa L.Žumer (12). Lesarska sekcija je svoje gradivo objavila pod naslovom Gozdarskolesna terminologija v reviji Les v letih 1956 - 1957. Delo komisije je financirala Uprava za gozdarstvo LRS po posebni pogodbi. Gradivo je obsegalo okoli 1700 gesel brez razlag, bralci pa naj bi odločali o njegovi pravilnosti in o manjkajočem gradivu.

Gozdarska sekcija je svoje gradivo objavila kot Gradivo za strokovni slovar v Gozdarskem vestniku v letih 1960 - 1962. Vsebovalo je ca. 5000 izrazov s kratkimi razlagami. V razpravi o gradivu se je pokazala vrsta pomanjkljivosti (3). Leta 1964 je Zveza inženirjev in tehnikov gozdarstva in lesne industrije (ZIT GLI) imenovala posebno komisijo za sestavo slovarja, ki se je ponovno razdelila v gozdarsko in lesarsko sekcijo (12). Lesarska sekcija, ki jo je ponovno vodil L.Žumer, je v reviji Les objavi-

1a leta 1969 Strokovni slovar industrije ivernih plošč. Gozdarska sekci-ja pod vodstvom M.Brinarja pa je leta 1970 izdala Gozdarski slovar. V njem je zbrano in razloženo bogato gradivo, ki ga je objavljala Gozdarski vestnik ter gozdarski del šivičevega gradiva, dopolnjeno z izrazi iz nekaterih strokovnih in znanstvenih del IGLG.

V naslednjih letih se je pokazalo, da je v Brinarjevem Gozdarskem slovarju premalo gesel s področja izkoriščanja in gozdnih prometnic, kar je izpopolnil urednik Z.Turk z ureditvijo slovarja "Slovar s področja gozdnih proizvodov in gozdnih komunikacij" leta 1980. V tem slovarju so gesla prevedena v več jezikov, nimajo pa razlag, razen nekaterih terminov s področja transporta lesa. Medtem je od leta 1962 do 1980 že dvakrat izšel Splošni tehniški slovar, pri katerem je sodeloval L.Žumer, od leta 1979 pa M.Kmecl. Pri pripravi Slovarja slovenskega knjižnega jezika so zastopali gozdarstvo M.Brinar, lesarstvo pa L.Žumer in J.Humar.

3.3. Sedanje stanje v slovenski gozdarski terminologiji

Z razvojem stroke se je razvijalo tudi strokovno izrazje, zato je ZIT GLIS leta 1983 imenovala novo terminološko komisijo, ki naj bi v nekaj letih pripravila nov gozdarski slovar.

Strokovni slovar naj bi opozarjal na to, kaj se uporablja v stroki, v kakšnem pomenu in v kakšnih okoliščinah. Pri tem se sestavljavci slovarja nujno srečavajo z dilemo - pripraviti terminološki slovar, npr. gozdarski terminološki slovar, ali gozdarski slovar, ki naj zajema obširnejše besedišče in upošteva več pomenov besed. Problem pri terminologiji mladih interdisciplinarnih strok je tudi naslanjanje na izrazje fundamentalnih in stičnih področij ter strok (7).

Gozdarstvo sloni na spoznanjih bioloških, tehniških, ekonomskih in drugih znanosti. Zaradi svojega osnovnega načela, načela trajnosti in dolgoročnega načina mišljenja, ki izhaja iz dolge življenjske dobe drevesnih vrst in gozda, pogojuje pa ga ohranjanje dinamičnega ravnovesja v naravi,

se je predvsem v zadnjih letih začelo gozdarstvo uveljavljati na vrsti stičnih področij, zlasti v prostorskem planiranju. Le-to nujno povezuje naravne možnosti, načela in zahteve trajnosti v naravnem in gospodarskem oziru in v odvisnosti od tehnologije. Tako prevzema gozdarstvo tudi izraze, ki bi sicer sodili še v vrsto drugih strokovnih slovarjev, in izraze, ki naj bi jih vsakdo poznal iz splošne izobrazbe.

Ob snovanju nove izdaje slovarja se je pojavila potreba po oblikovanju zbirke izrazov, ki so kakorkoli povezani z gozdarstvom. V kartoteki je zbrano vse do sedaj objavljeno slovarsko gradivo, ki se stalno dopolnjuje s prispevki strokovnjakov za posamezna področja, z izpisovanjem iz strokovne in znanstvene literature, učbenikov, skript in drugih publikacij z gozdarsko tematiko, ki so izšle po letu 1970 (literatura do tega leta je domnevno zajeta že v Gozdarskem slovarju M.Brinarja). Tako zasnovana kartoteka ima značaj študijskega gradiva, ki se stalno dopolnjuje in posodablja. Kartoteka je trajnega pomena za gozdarstvo, iz nje bo mogoče vselej izdelovati razne področne slovarje, nove izdaje gozdarskega slovarja, predstavlja pa tudi osnovo za večjezične slovarje. V kartoteki so zajeti tudi vsi narečni, žargonski in nepravilni izrazi, zbrani v izpisih ali na terenu.

Pri sestavljanju prve nove izdaje gozdarskega slovarja se bodo uredniki ravnali po "Navodilih za izdelavo gozdarskega slovarja", ki so v pripravi in upoštevajo vse pozitivne značilnosti Gozdarskega slovarja iz leta 1970, npr. navajanje slovničnih karakteristik, naglasa, primerno zgoščenost razlag. Pri izboru izrazja se ravnajo po priporočilih F.Novaka (1971) v oceni Gozdarskega slovarja, izkušnjah pri izdelavi drugih terminoloških slovarjev in Splošnega tehniškega slovarja. Tako bo novi slovar predvidoma vseboval vse domače gozdarske izraze, izraze iz mejnih ved, kot so lesarska, biološka, ekonomska, tehniška itd., iz tujih jezikov sprejete in podomačene terminološke besede, zastarele ali nepravilne izraze, ki se v zadnjih desetletjih še pojavljajo v strokovni literaturi, močno rabljene žargonske izraze in splošno rabljene okrajšave. V slovar bodo uvrščeni izrazi, ki imajo v gozdarstvu poseben pomen in izrazi, ki so v gozdarstvu pomembni (npr. zemljiška odveza, katere posledica je velika razdrobljenost zasebne gozdne posesti). Razmerje med ožje gozdarskimi izrazi in iz-

razi iz obrobnih ter za gozdarstvo fundamentalnih področij bo določeno z deleži, ki bodo odvisni od predvidene strategije stroke v naslednjih desetletjih (odvisno od časa naslednje izdaje slovarja). V slovar pa praviloma ne bodo uvrščena latinska imena ter strokovni termini iz mejnih ved, ki niso sestavni del gozdarske terminologije.

Že od prvih objav Gradiva za slovenski gozdarski slovar so se gozdarji ukvarjali z vplivi nemške literature na naše strokovno izrazje. Posledica neposrednega prevoda iz nemščine so izrazi, kot visoki, srednji, nizki gozd, visoko in nizkodebelno drevo, razna poimenovanja za stroje itd. Take primere bo komisija v novem slovarju skušala rešiti z ovrednotenjem sinonimov zanje, npr. namesto zveze visokodebelno drevo bo priporočena zveza dolgodebelno drevo. Poimenovanja za stroje so se ob uvajanju nove tehnologije pogosto uvajala nesistematično. V takih primerih bi bilo usmerjanje uporabnikov na primernejše izraze bolj zapleteno, saj bi bilo potrebno ob sodelovanju vodilnih strokovnjakov in operative uvesti docela novo, sistematično zasnovano poimenovanje, ki bi se morebiti lahko uveljavilo z dosledno uporabo šele po nekaj generacijah.

Strokovni slovarji naj bi utrjevali rabo sprejetih izrazov, zato prevelika sinonimika moti. Sinonimi, ki se uporabljajo, pa naj bi bili ovrednoteni. Narečnim, žargonskim in zastarelim izrazom naj bi se novi slovar izogibal; če zanje ne bi bilo primernega nadomestila, jih bo potrebno ovrednotiti s kvalifikatorjem (nar., pog., žarg.).

V gozdarstvu se srečujemo tudi z raznimi boleznimi in škodljivci gozdnega drevja, ki nimajo slovenskih imen. V takih primerih bi morali strokovnjaki za ta področja sklicati posebno komisijo, ki bi poskrbela za slovensko poimenovanje, saj bodo latinska ali poslovenjena latinska imena kot gesla uvrščena v slovar le izjemoma.

Gesla bodo v novem slovarju praviloma razložena, ne definirana (torej manj odvisna od vloge posameznega pojma v sistemu pojmov). Razlage naj bi bile zgoščene in jasne, v obsegu, kot je nakazan v Gozdarskem slovarju iz leta 1970. Nanašale se bodo na najbolj značilno, razlikovalno funkcijo, obliko ali lastnost predmeta ali pojma. Rastlinske in živalske vrste bodo

okvirno uvrščene v sistem, pri tem pa bo višji taksonomski enoti v primeru enakega poimenovanja v slovenščini zanjo, sledila nižja taksonomska enota. Sledile bodo morebitne druge razlage za geslo, latinsko ime, sinonim(i), ponazarjalno gradivo, podgeslo, vodilka. Vsi v razlagi uporabljeni gozdarski termini bodo uvrščeni v slovar kot gesla in razloženi. Termini drugih strok naj bi se v razlagah uporabljali v omejenem številu oziroma nadomeščali z opisi.

4. ZAKLJUČEK

Iskanje, preverjanje, enotenje, tvorba terminov, natančno razlaganje pojmov so hkrati znanstveno in terminološko delo, pri katerem je nujno stalno sodelovanje strokovnjakov, jezikoslovcev, lektorjev, vseh, ki se pri pisanju ali govoru srečujejo z gozdarskimi termini. Odgovornost znanstvenikov, pedagoških delavcev, strokovnjakov, publicistov do stroke in do jezika se kaže v pripravljenosti posameznikov do sodelovanja pri terminološkem delu, v resnosti prispevkov v obliki predlogov, seznamov gesel, razlag, v uporabi jezikovno in strokovno pravih izrazov v tisku in govoru. To spoznanje je predpogoj za uspešno delo pri vzdrževanju, izpopolnjevanju in uporabi zbirke gozdarskega strokovnega izrazja, ki smo jo kot študijsko in arhivsko gradivo osnovali v zadnjih letih v okviru terminološke komisije za gozdarstvo.

Gradivo v gozdarski terminološki zbirki bomo tudi v bodoče izpopolnjevali s sistematičnim izpisovanjem izrazov iz gozdarskih publikacij, člankov, učbenikov, standardov, s posebnimi prispevki itd. Potrebno bo spodbuditi delo ožjih področnih komisij, delo pri prevajanju standardov, predloge novih ali spornih terminov naj bi redno obravnavali v okviru terminološke komisije na gozdarstvu, na SAZU ter v posebni rubriki v osrednjem gozdarskem glasilu. Pri vsem tem delu bi lahko najuspešneje sodeloval lektor za slovenski jezik, ki bi enotno lektoriral vsa nova gozdarska besedila v slovenščini in prispeval k uvajanju novih terminov.

Terminološko delo in strokovno izrazje sta med strokami v Sloveniji precej neuskaljena, izrazito pomanjkljiva je povezanost terminologov v okviru Jugoslavije. Sodelovanje z mednarodno banko terminov v okviru Infoterma pa se kaže le v redkih osebnih stikih ali predavanjih, saj uvrščajo v mednarodnih okvirih Jugoslavijo med dežele, s katerimi ni vzpostavljena aktivna terminološka povezava.

V okviru Infoterma priporočajo enoten način dela s pomočjo računalnika. Delo temelji na enotni terminološki kartici, ki zajema med drugim izpis sobesedila v domačem jeziku in prevod celotnega besedila v angleščino, torej predpostavlja izdelavo razlagalnega in prevajalnega slovarja.

Po vzoru mednarodnih strokovnjakov bi se bilo primerno dogovoriti tudi na nivoju Slovenije in Jugoslavije za enoten način terminološkega dela, zasnovanega na uporabi računalnika in enotne terminološke kartice. Le-ta bi se lahko vključevala v mednarodno mrežo, dodatno pa bi jo razširili zaradi zahtev in značilnosti posameznih jezikov pri nas. Računalniško zasnovana enotna banka terminov, (ki predvideva tudi kompatibilno strojno in programsko računalniško opremo,) bi omogočala sprotno usklajevanje rabe in pomena terminov, olajšala bi prenos znanja, zlasti prevajanje strokovnih publikacij, vzpodbudila bi zanimanje, sodelovanje in uporabljanje osnovnih zbirk s strani uporabnikov. S pomočjo računalnika bi bili tudi posamezni strokovni slovarji sproti ažurirani in pripravljani na nove izdaje kot proizvod rednega, ne kampanjskega dela.

Gozdarski slovar M. Brinarja je leta 1970 sodil med zgodnejše in temeljiteje pripravljene slovarje pri nas. Prav je, da gozdarji tudi danes in v bodoče ne zaostajamo za terminološkim delom v posameznih strokah v Sloveniji. Gozdarstvo bi lahko s sodobno zasnovano zbirko terminov na računalniku, ki bi omogočala sodelovanje vsakega posameznika v gozdnogospodarskih organizacijah in z enotnim lektoriranjem gozdarskih publikacij pokazalo pot tudi drugim komisijam v okviru TK na SAZU in ZIT v Sloveniji.

5. POVZETEK

Pravilna raba strokovnih izrazov (terminov) je nujna za razumevanje, shranjevanje in pretok informacij v stroki in med strokami.

Na neaplikativnem jezikovnem področju so osnovne komunikacijske enote besede. Njihova vsebina in oblika sta tvorjeni podzavestno, pomen je odvisen od sobesedila. V terminologiji posameznih strok pa so enote komunikacije termini - lingvistični simboli, določeni za enega ali več pojmov, ki so na določenem področju natančno opredeljeni in odvisni od sistema pojmov na tem področju.

Razvoj stroke spremlja razvoj pojmov, ki morajo ustrezati obstoječemu sistemu oziroma se morajo razvijati po določenih načelih in sistemu. Iskanje, zbiranje, tvorba, enotenje terminov ter natančno definiranje pojmov so tako hkrati znanstveno in terminološko delo, zasnovano po zakonitostih jezikoslovja in zahtevah stroke. Beseda terminologija pa predstavlja hkrati interdisciplinarno znanost, ki se ukvarja s strokovnimi pojmi in njihovo predstavitvijo, zbirko terminov s posameznega področja in publikacijo, v kateri je le-ta predstavljena.

Z razvojem tehnike in znanosti sta se širila območje in prenos znanja ter hkrati potrebe po razumevanju v in med strokami ter jezikovnimi področji. Danes koordinira terminološko delo na svetovnem nivoju Infoterm, Mednarodni informacijski center za terminologijo, ki deluje v okviru Unesca.

V Sloveniji so poznani prvi terminološki slovarji iz 19. stoletja, prva terminološka komisija društva slovenskih inženirjev je delovala že leta 1911, danes pa je glavni koordinator med terminološkimi komisijami posameznih strok terminološka komisija (TK) na ZRC SAZU. Delovanje področnih komisij med tehniškimi strokami pa spodbuja zlasti TK na Zvezi inženirjev in tehnikov.

Slovenska gozdarska terminologija se je začela razvijati s prvimi gozdarskimi objavami v slovenščini v začetku 19. stoletja. Organizirano termino-

loško delo, ki je zaživelu zlasti po drugi svetovni vojni, je leta 1970 privedlo do izdaje prvega slovenskega razlagalnega gozdarskega slovarja, ki ga je dokončno uredil M.Brinar.

Z razvojem gozdarstva, ki je zlasti v zadnjih letih močno razširilo območje delovanja, se je spreminjalo in razvijalo tudi strokovno izrazje. Zato je ZIT GLS imenovala leta 1983 novo terminološko komisijo, ki naj bi v nekaj letih pripravila nov gozdarski slovar.

Osnovo novemu slovarju in bodočemu rednega sistematskemu delu v gozdarski terminologiji predstavlja obširna kartoteka, v kateri je zbrano gradivo iz Gozdarskega slovarja M.Brinarja, gradivo, izpisano iz gozdarskih publikacij, ki so izšle po letu 1970 in gradivo, ki so ga prispevali posamezni strokovnjaki v gozdarstvu in robnih ali fundamentalnih področjih.

V novi gozdarski slovar bo predvidoma uvrščeno izrazje v obsegu, kot ga uporabljajo in poznajo delavci v gozdarstvu od nivoja gozdarski tehnik do diplomant gozdarstva. Izrazje iz fundamentalnih in stičnih področij za gozdarstvo bo v novi slovar predvidoma uvrščeno v različnih deležih, odvisno od pomena in strategije razvoja gozdarstva v naslednjih desetletjih. Slovar bo oblikovan po sodobnih načelih in smernicah za terminološko delo, oblikovanih na zadnjem simpoziju tehniške besede in preizkušenih v prvem gozdarskem slovarju ter pri drugih tovrstnih slovarjih.

Z oblikovanjem zbirke gozdarskih terminov ni postavljena le osnova novi izdaji gozdarskega slovarja, saj leta predstavlja študijsko gradivo za vse nove izdaje gozdarskih in sorodnih slovarjev. S prenosom zbirke na računalniški medij pa bi zbirki dodali značaj osnovne banke terminov za potrebe vseh, ki v pisani, govorjeni obliki, pri rednem delu in pri predavanjih uporabljajo gozdarske termine. Zbirko bi lahko navezali na slovensko, jugoslovansko in mednarodno banko terminološko mrežo in tako prispevali k pravilnejšemu in učinkovitejšemu prenosu informacij, prevajanju, k usklajevanju in enotenju pomenov terminov med strokami in jezikovnimi področji. Gozdarski terminološki slovarji pa bi zaradi možnosti rednega dela, ažuriranja terminov in dopolnjevanja zbirke bili stalno pripravljene na nove izdaje kot proizvod rednega, ne kampanjskega dela.

6. SUMMARY

The appropriate use of correct technical terms is essential for comprehension and storing of information. In particular in the processes where the same sort of information is shared by several sciences.

In everyday language the elements of speech are words. Their meaning depends on the whole context of a sentence and also on the subconscious imprint of a certain word. The element of communication in scientific terminology is the technical term. This linguistic symbol is used to express one or more concepts, which are exactly defined and dependent of the system of terms in each terminology.

The advancement in science is accompanied by the development of concepts. These have to suit the existing system of concepts. The selection of terms which suit new concepts is thus at the same time a scientific and terminological work, based on the principles of the linguistics and has to meet the scientific requirements.

The word terminology at the same time means: i) interdisciplinary science, dealing with concepts and their interpretation, ii) aggregate of terms for each subject field, iii) publication in which the special terminology is published.

Along with the development of technologies and sciences the range of information transfer has been extending. The present center for coordination of terminological work is represented by Infoterm (International Information Centre for Terminology).

The first terminological vocabularies in Slovenia date from the beginning of the 19th century. The first Terminological Committee of the Association of the Slovene Engineers was active in 1911. Today the principal coordinator among the terminological committees of different sciences is the Terminological Committee of the Research Centre of the Slovene Academy of Sciences. The work of committees in the scientific branches

is stimulated by the Terminological Committee of the Association of Engineers and Technicians.

Terminology in Slovene forestry initiates with the first forestry publications in the Slovene language in the beginning of 19th century. Terminological work increased especially after the Second World War. It culminated in 1970 with the first Slovene Forest Vocabulary, edited by M. Brinar.

The basis for the next forest vocabulary is organized on regular systematical work in forest terminology. It is represented by a new-formed card file of terms. The terms are being collected from the old Forest Vocabulary, from other forestry publications published after 1970, and supplemented with terms from glossaries obtained by forestry scientists and from scientist in related fields.

The terms of the new forestry vocabulary will cover the range of terms / concepts from those used by forestry technicians to those used by forestry engineers. The terms from related fields will be included, depending upon the future development and strategy of forestry. The structure of the new vocabulary will also meet with all the contemporary principles and directives for terminological work of the last Symposium of Slovene Technical Word (in Ljubljana, April 1985).

The establishment of the forest terminological data-bank represents the base for the new forest vocabulary as well as for all following forest or/ and similar terminological vocabularies. The transfer of information from the card-file to the computerized medium could amplify the importance of the basic terminological data-bank. In other words, the use and access to the forest terms in writing and talking during regular working process and education would become much easier. The data-bank could be attached to the Slovene, Yougoslave and international termnet which would contribute to correct and efficient transfer of information. Translating, coordinating and uniforming the meanings of the terms among the fields and among different linguistic areas, can be faster and more efficient. The forestry terminological vocabularies and dictionaries would in this form be constantly upgraded and renewed.

7. ZAHVALA

Pri pisanju so mi z nasveti in oceno teksta pomagali recenzent M.Kmecl, prof.dr.F.Adamič, mag.D.Robič, mag.I.Smolej, prof.L.Krek, T.Kralj ter jezikoslovca prof.J.Meze in prof.S.Suhadolnik. Tekst je jezikovno preverila prof.M.Smolej, angleški prevod pa mag.R.Zorec in prof.P.Komac. Besedilo je pretipkala M.Hren-Šenk.

Vsem se za pomoč iskreno zahvaljujem.

8. SEZNAM PRILOG - PRILOGE

1. Priloga: Kronološki pregled člankov in krajših sestavkov na temo "Terminologija" v revijah Gozdarski vestnik in Les (1972-1985), ki niso citirani v seznamu literature
2. Priloga: Pregled tujejezičnih gozdarskih in sorodnih slovarjev in leksikonov v Gozdarski knjižnici (in INDOK centru) na IGLG
3. Priloga: Predlog nove terminološke kartice, prilagojene za računalniško vodeno zbirko terminov (izpis na ekranu)

1. Priloga: Kronološki pregled člankov in krajših sestavkov na temo "Terminologija" v revijah Gozdarski vestnik in Les (1972-1985), ki niso citirani v seznamu literature

1. SMOLE, S., P. JERMAN in sod.: Izrazje s področja organizacije dela, Les, Ljubljana, 24, 1972, 93-96
2. TURK, Z.: Dopolnilne pripombe h gozdarskem slovarju, Gozdarski vestnik, Ljubljana, 30, 1972, 109-110
3. BRINAR, M.: Koreničnik v gozdarskem slovarju, Gozdarski vestnik, Ljubljana, 30, 1972, str. 110
4. TURK, Z.: Še enkrat o "korenovcu", Gozdarski vestnik, Ljubljana, 30, 1972, str. 200
5. BRINAR, M.: Ob robu pionirskih drevesnih vrst, Gozdarski vestnik, Ljubljana, 31, 1973, 45-46
6. MOŽEK, F.: Naše izrazoslovje. Osnovna klasifikacija konstrukcij izdelkov v finalni mehanski predelavi lesa, Les, Ljubljana, 25, 1973, 159-160
7. BRINAR, M.: Za pravilno slovensko poimenovanje gozdnega drevja, Gozdarski vestnik, Ljubljana, 32, 1974, 176-179
8. * Stroji za obdelavo lesa. Strokovni izrazi v slovenščini, angleščini in nemščini, Les, Ljubljana, 25, 1973, 197-200, 235-236 in 26, 1974, 37-40, 77-80, 119-120

9. GASPARIČ, V.: Predlog za novo statistično-proizvodno nomenklaturu pohištva, Les, Ljubljana, 26, 1974, 64-65
10. ROBIČ, D.: Terminološki slovar iz področja informatike, Gozdarski vestnik, Ljubljana, 35, 1977, 87-88
11. ŽUMER, L.: Terminološki spor ? Les, Ljubljana, 30, 1978, 21-22
12. TURK, Z.: Vprašanje strokovne terminologije, Gozdarski vestnik, Ljubljana, 36, 1978, 352-354
- 13.* Zanimive jezikovne skrbi, Gozdarski vestnik, Ljubljana, 36, 1978, 405-406
14. MUŠIČ, A.: Opredelitve strokovnih pojmov z ustreznimi izrazi, Gozdarski vestnik, Ljubljana, 36, 1978, str. 354
15. MODER, J.: Dogovorili se bomo, kaj bomo pisali z veliko začetnico. Pismo bralcem, Gozdarski vestnik, Ljublj., 37, 1979, 293-296
16. * Nova publikacija: Večjezični strokovni gozdno-tehniški slovar, Les, Ljubljana, 32, 1980, str. 210
- 17.* Za pravilnejše pisanje, Gozdarski vestnik, Ljubljana, 39, 1981, str. 53
18. KMECL, M.: Slovar s področja pridobivanja gozdnih proizvodov in gozdnih komunikacij, Gozdarski vestnik, Ljubljana, 39, 1981, str. 89
19. * Jezikovne meditacije, Gozdarski vestnik, Ljubljana, 39, 1981, str. 303
20. KMECL, M.: Splošni tehniški slovar P-Ž (Knjižna ocena), Gozdarski vestnik, Ljubljana, 40, 1982, 235-236
21. * Bolje, lepše pravilneje, Gozdarski vestnik, Ljubljana, 40, 1982, 389, 450
- 22.* Nomenklatura poklicev za lesarstvo SRS, Les, Ljubljana, 34, 1982, 179-190
23. ČESEN, A.: Lesarsko strokovno izrazoslovje, Les, Ljubljana, 34, 1982, str. 267
- 24.* Tehniška klasifikacija lesnoobdelovalnih strojev in pomožnih strojev za lesarstvo, Les, Ljubljana, 35, 1983, priloga 1-18
25. TORELLI, N.: Skorja - izvor, zgradba in terminologija, Les, Ljubljana, 35, 1983, 53-56
26. TURK, Z.: Lubje - skorja - ličje, Les, Ljubljana, 35, 1983, 289-290

27. * Bolje, lepše, pravilneje, Gozdarski vestnik, Ljubljana, 41, 1983, 6, 91, 117, 192, 210, 284, 397
28. KMECL, M.: Priprave za nov gozdarski slovar, Gozdarski vestnik, Ljubljana, 41, 1983, str. 222
29. KRAUT, B.: Pisava merskih enot - fonetično ali etimološko? Gozdarski vestnik, Ljubljana, 41, 1983, 271-274
30. KRAUT, B.: Pisava strokovnih izpeljank iz lastnih imen - fonetično ali etimološko, Gozdarski vestnik, Ljubljana, 41, 1983, 334-335
31. TURK, Z.: Lubje - skorja - ličje, Gozdarski vestnik, Ljubljana, 41, 1983, 431-434
32. TORELLI, N.: Prispevek k terminologiji skorje, Les, Ljubljana, 35, 1984, 33-35
33. TURK, Z.: Še enkrat: lubje - skorja - ličje, Les, Ljubljana, 36, 1984, str. 121
34. * 4. simpozij tehniške besede /Vabilo/, Les, Ljubljana, 36, 1984, str. 194
35. TORELLI, N.: Prispevek k terminologiji skorje, Gozdarski vestnik, 42, 1984, 64-69
36. * Bolje - lepše - pravilneje, Gozdarski vestnik, Ljubljana, 42, 1984, 42, 138, 164, 210, 265, 311, 357
37. * Bolje - lepše - pravilneje, Gozdarski vestnik, Ljubljana, 43, 1985, 48, 95, 142, 163
38. ** Z enim zamahom. Skrbimo za lepo tehniško govorico, Gozdarski vestnik, Ljubljana, 43, 1985, str. 224

2. Priloga: Pregled tujejezičnih gozdarskih in sorodnih slovarjev in leksikonov v gozdarski knjižnici (INDOK center na IGLG)

1. AMELINCKX, F., AMELINCKX, S.: Lexicon dendrologicum, De Sikkel, Antwerpen, 1955, 508 str.
2. BUSSE, J.: Forstlexicon, Verlagsbuchhandlung Paul Parey, 1929, 590 str. in 1930, 623 str.
3. FORD-ROBERTSON, F.C. et al.: Terminology of forest science, technology practice and products, S.A.F., Washington D.C., 1971, 349 str., 6 dod.

4. HORA, B.: The Oxford Encyclopedia of Trees of the World, Oxford Univ. Press, 1981, 288 str.
5. KRÜSSMANN, G.: Handbuch der Laubgehölze, 1, 2, 3, Paul Parey, 1976.
6. LINNARD, W.: Russian - English Forestry and Wood Dictionary, CAB, Oxford, England, 1966, 109 str.
7. NEIRA, M., MATA, F.M.: Terminologia Forestal, Inst. forestal de investigaciones y experiencias, Madrid, 1968, 395 str., 43 priloga
8. WECK, J. idr.: Wörterbuch der Forstwirtschaft, Bayerischer Landwirtschaftsverlag, München, Basel, Wien, 1966, 573 str., z dodatki
9. * Lexicon der Biologie 1, 2, 3, 4, 5 (6, 7, 8), Herder, 1983-1985, Freiburg, Basel, Wien
10. * Šumarska enciklopedija, JLZ, Zagreb, 1959, 768 str. in 1963, 800 str.
11. * Šumarska enciklopedija, JLZ, Zagreb, A-Grozd, 1930, 727 str. in Grad-PI, 1983, 730 str.
12. * Lexicon forestale, Porvoo, Helsinki Juva, Werner Söderström Osakeyhtiö, 1979, 592 str., z dod.
13. * Terminologia forestale. Science forestali, tecnica, pratica e prodotti forestali, Academia Italiana di scienze forestali, Cons.nazz.delle ricerche, 1980, 518 str., z dod.

in drugi viri razlag idr. za slovensko gozdarsko terminološko zbirko, npr. CAB Thesaurus etc.

3. Priloga : Predlog nove terminološke kartice, prilagojene za računalniško vodeno zbirko terminov (izpis na ekranu)

```
TERMINOLOŠKA KARTICA      DATUM ==> .....

GESLO      ==> .....
SLOVNICA   ==> .....
KVALIFIKATOR ==> .....
TERMIN      ==> .....

IZPIS      ==> .....
           .....
           .....

RAZLAGA     ==> .....
           .....
           .....

LATIŠKO IME ==> .....
SINONIMI (I) ==> .....
TERMIN (EN) ==> .....
VIR         ==> .....
AVTOR       ==> .....
OPOMBA      ==> .....
```

9. LITERATURA

1. ADAMIČ, F.: Prizadevanje Janeza Bleiweisa za napredek kranjskega kmetijstva, Zb.za zgod.nar. in teh., Ljubljana, 7, 1983, 49-80
2. ADAMIČ, F.: Uvodna beseda, 4. Simpozij tehniške besede, Ljubljana, ZIT SRS in TSTK SAZU, 1985, 9-12
3. BRINAR, M.: Marginalije ob gradivu za gozdarski strokovni slovar, Gozdarski vestnik, Ljubljana, 21, 1963, 285-296
4. BRINAR, M.: Gozdarski slovar, Ljubljana, ZIT GLIS, 1970, 320 str.
5. CIGALE, M.: Znanstvena terminologija s posebnim ozirom na srednja učilišča, Matica slovenska, Ljubljana, 1880, 171 str.
6. FELBER, H.: Terminology manual, Paris, UNESCO in INFOTERM, 1984, 426 str.
7. KMECL, M.: Sestavljanje slovarjev mlajših in interdisciplinarnih strok, 4. STB, Ljubljana, ZIT SRS in TSTK SAZU, 1985, 138-140
8. KRAIGHER, H.: Razvoj in sedanje stanje v slovenski gozdarski terminologiji, Gozdarski vestnik, Ljubljana, 43, 1985, 365-369
9. NOVAK, F.: Gozdarski slovar, Gozdarski vestnik, Ljubljana, 29, 1971, 108-112
10. PREŽELJ, V., ZUPANČIČ, M.: Pregled razvoja Gozdarskega vestnika 1938-1977, Gozdarski vestnik - Bibliografija od 1938-1977, Ljubljana, Gozdarski vestnik, 1979, 7-57
11. RAČKI, V.: Odlomak za povjest osnutka hrvatsko-slavonskog društva, Šumarski list, Zagreb, 8, 1884, 117-119
12. ROBIČ, D.: Pregled dela za slovensko gozdarsko in lesarsko izrazje, Spominski zbornik BF, Ljubljana, 1972, 97-100
13. SEVNIK, F.: Zapiski o začetkih gozdarstva na slovenskem, Gozdarski vestnik, Ljubljana, 29, 1971, 227-238

14. ŠIVIC, A.: Iz preteklosti slovenskega gozdarstva - Kmetijska družba in njen pomen, Gozdarski vestnik, Ljubljana, 11, 1953, 82-85
15. ŠIVIC, A.: Bibliografski in drugi za razvoj gozdarstva v Sloveniji potrebni podatki, IGLG, Ljubljana, 1959/60 (tipkopis)
16. ŠIVIC, A.: Pomembnejši gozdarski strokovnjaki na slovenskem v preteklosti. Mavricij Scheyer, Gozdarski vestnik, Ljubljana, 18, 1960, 120-121
17. TURK, Z. idr.: Slovar s področja pridobivanja gozdnih proizvodov in gozdnih komunikacij, Ljubljana, IGLG, 1980, 287 str.
18. UGRENOVIĆ, A.: Šumarska terminologija, Šumarski list, Zagreb, 46, 1922, 44-51
19. UGRENOVIĆ, A.: Terminologija, Šumarski list, Zagreb, 47, 1923, 26-28
20. VERBINC, F.: Slovar tujk, Cankarjeva založba, Ljubljana, 1976, 779 str.
21. ŽUMER, L.: Aktualnost naše strokovne literature, Les, Ljubljana, 8, 1956, 37-40
22. ŽUMER, L.: Epilog k anketni objavi terminološkega gradiva gozdarsko-lesne stroke, Les, Ljubljana, 9, 1957, 141-142
23. * Enciklopedija Jugoslavije, Leksikografski zavod FNRJ, Zagreb, 1962
24. * Gradivo za slovenski gozdarski slovar, Gozdarski vestnik, Ljubljana, 1938, 1939, 1940, 1941, 1946, 1947
25. * Gradivo za strokovni slovar, Gozdarski vestnik, Ljubljana, 1960, 1961, 1962
26. * Gozdarsko-lesna terminologija, Les, Ljubljana, 1956, 1957
27. * Leksikon CZ, Cankarjeva založba, Ljubljana, 1973
28. * Razvoj gozdarske prosvete in znanosti, Zbornik, Ljubljana, BF in IGLG, 7, 5-14
29. * ROJP-3 . Računalniška obdelava jezikovnih podatkov. Zbornik III. znanstvenega srečanja, IJS in Društvo za uporabno jezikoslovje Slovenije, Bled, 1985, 615 str.

30. * Sklepi 4.Simpozija tehniške besede, ZIT SRS in TSTK SAZU, Ljubljana 1985, 177-180
31. * Slovar industrije ivernih plošč, Les,Ljubljana, 21 1969,107-118, 138
32. * Slovar slovenskega knjižnega jezika I, II, III, IV, Inštitut za slovenski jezik SAZU, DZS, Ljubljana, 1970,1974,1979,1985
33. * Terminologija v znanosti. Zbornik. Pedag.inšt.pri Univ.E.Kardelja v Ljubljani,Ljubljana ,1984,297 str.
43. * Terminološki slovar iz področja informatike, Mednarodni center za znanstvene in tehniške informacije, Moskva, 1975
35. * UNISIST II. Meduvladna konferencija o znanstvenim i tehnološkim informacijama za razvoj, Savez republičkih i pokraj.sam.zaj. za naučne djelatnosti u SFRJ (SZNJ) - komisija za sistem naučnih inf., Liber,Zagreb, 1980,201 str.